

Anslagsbelastning och prognoser för Pensionsmyndighetens anslag

Budgetåren 2017 - 2022

PENSIONS
MYNDIGHETEN

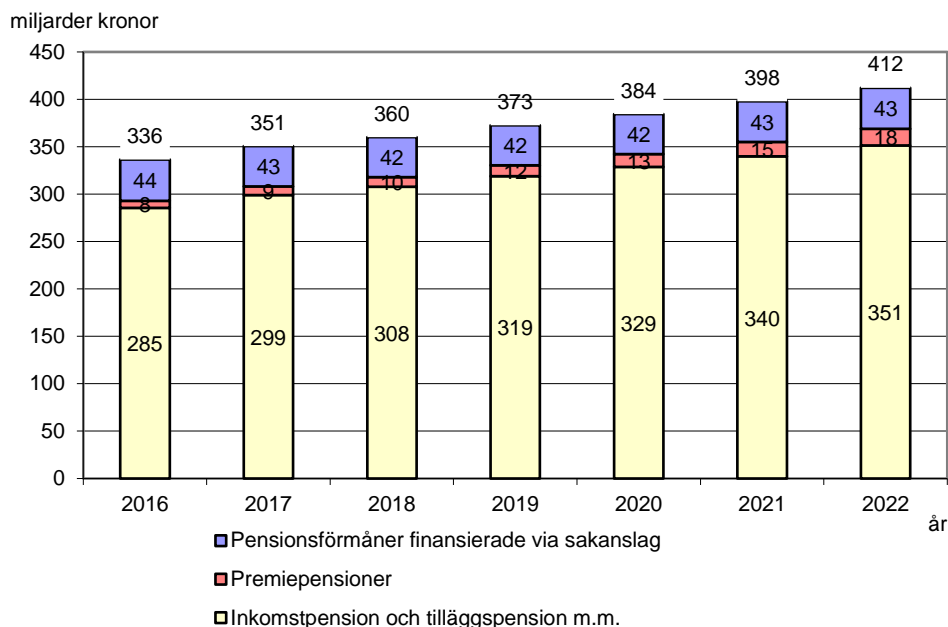
Innehåll

Sammanfattning	i
Inledning.....	1
Prognoser för inkomstindex och balanstal.....	3
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	10
1:1 Garantipension till ålderspension	10
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna.....	13
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	15
1:4 Äldreförsörjningsstöd.....	17
2:1 Pensionsmyndigheten	20
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	25
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	25
1:7 Pensionsrätt för barnår.....	28
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.....	31

Sammanfattning

Enligt regeringens regleringsbrev har Pensionsmyndigheten i uppdrag att redovisa utgiftsprognoser för förmåner inom dess ansvarsområde.

I diagrammet nedan redovisas utgiftsutvecklingen från 2016-2022.

De totala utgifterna förväntas öka under prognosperioden, från 336 miljarder kronor år 2016 till 412 miljarder kronor år 2022. Utgifterna ökar som en följd av fler ålderspensionärer och att pensionerna ökar nominellt. Antalet ålderspensionärer beräknas öka från 2,1 miljoner år 2016 till 2,3 miljoner år 2022.

Från de antaganden som gjorts avseende balansindex beräknas följande förändringar för inkomstpensionerna (och tilläggspensionerna efter 65 år):

Förändring av inkomstpensioner, procent

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Oktoberprognos	+2,8	+1,0	+1,7	+1,9	+1,5	+1,5
Januariprognos	+2,8	+1,0	+1,9	+1,4	+1,6	+1,7

Inkomstpensionen prognostiseras att öka nominellt för varje år under prognosperioden. Inkomstindex beräknas bli högre för åren 2019 jämfört med prognosen i oktober. Summa pensionsgrundande inkomster beräknas bli något högre för åren 2017-2018. Uppräkningarna av inkomstindex beräknas därför bli högre 2019 jämfört med föregående prognos. För år 2020 beräknas uppräkningsindex bli något lägre jämfört med föregående prognos. Det beror på att summa pensionsgrundande inkomster beräknas bli något lägre för år 2019. Balanseringen stängs av 2018. Då används inkomstindex istället för balansindex vid indexering av inkomstpensionerna.

Prisbasbeloppet, som bland annat påverkar garantipensionen, ökade med 1,1 procent år 2017 och ökar med 1,6 procent 2018. För åren därefter beräknas ökningen bli större.

Antalet ålderspensionärer ökar under prognosperioden vilket har en höjande effekt på antalet som får bostadstillägg eller garantipension. Indexeringen av pensionen kan vissa år medföra att antalet med bostadstillägg eller garantipension ökar eller minskar något. Antalet med garantipension beräknas under prognosperioden minska svagt, dock inte de sista åren, medan antalet bostadstillägg beräknas öka svagt.

De viktigaste förändringarna jämfört med föregående anslagsuppföljning

För *Bostadstillägg* har utgiftsprognosen sänkts på sikt eftersom antalet med bostadstillägg beräknas öka i en något långsammare takt. Utvecklingen under 2017 tyder på en något långsammare ökningstakt.

För anslaget *Åldreförsörjningsstöd* har utgiftsprognosen sänkts framförallt för de senare prognosåren. Antalet förmånstagare beräknas öka i en något långsammare takt. Även medelbeloppet beräknas bli något lägre.

Utgifterna för *Premiepension* beräknas bli lägre på grund av ändrad forskottsrenta som ger högre delningstal. Detta leder till lägre belopp för nya pensionärer.

Prognosändringarna för övriga anslag kan betraktas som relativt små bortsett från de förändringar som orsakas av ändrade prognoser för inkomstindex och prisbasbeloppet.

Administrationskostnader

Eftersom utfallet för föregående år inte är klart i samband med prognostillfället används för 2017 preliminära uppgifter från vårt pågående bokslutsarbete. Prognosen för de administrationskostnader som belastar anslaget 2017 är där oförändrad jämfört med den prognos som lämnades i oktober.

År 2018 inkluderar prognosen medel som avsatts för informationsverksamhet och konsumentstärkande insatser, för hanteringen av förändringar inom bostadstillägg till pensionärer samt för utökningen av antalet servicekontor, vilket finns beskrivet i budgetpropositionen (BP18). Från år 2019 och framåt har vi i våra prognoser bortsett från medel avseende servicekontorsverksamhet, då denna verksamhet inklusive avsatt finansiering i BP18 då övergår till Statens servicecenter. Från 2019

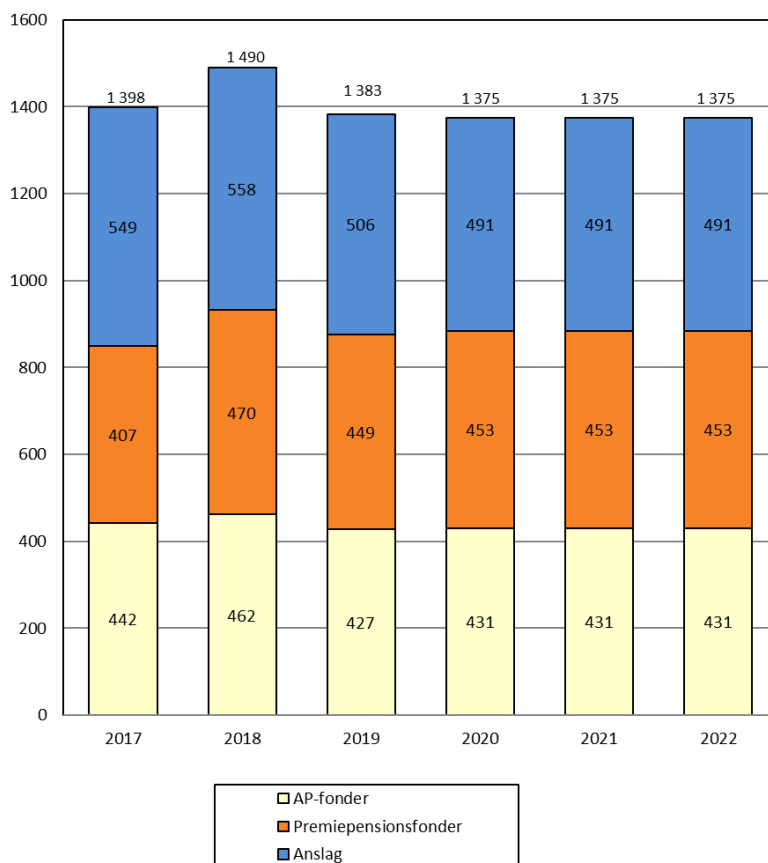
bortfaller dessutom tillfälliga medel för hanteringen av förändringar inom bostadstillägg till pensionärer.

Då prognosen för behovet av anslagsmedel fortsätter att ligga på en hög nivå jämfört med tilldelningen av förvaltningsanslag under 2018, riskerar anslagskrediten att överskridas, även vid en utökning av krediten till 2017 års nivå på 6 procent, om inte ytterligare medel tillförs eller anslagsfinansierad verksamhet nedprioriteras.

2021 beräknas de totala administrationskostnaderna till 1 452 miljoner kronor med prisuppräknung inkluderad. Detta är en sänkning med närmare 100 miljoner kronor jämfört med föregående prognos. Detta kommer i huvudsak av att servicekontorsverksamheten övergår till annan huvudman från 2019 samt den tillfälliga satsningen på Uttagsplan i början av prognosperioden. Dessutom planeras för vissa effekthemtagningar från utvecklingsinsatser med mera.

Diagrammet som följer visar administrationskostnaderna i fasta priser åren 2017-2022.

Miljoner kronor

Inledning

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2018 ska Pensionsmyndigheten redovisa utgiftsprognoser för 2018 – 2021. Prognoserna ska lämnas i löpande priser. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till statens budget. De antaganden som ligger till grund för prognoserna ska redovisas.

Denna rapport är svar på regeringsuppdraget och redovisas genom inrapportering i Hermes.

Uppdrag

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2018 ska följande redovisas:

- belastning på samtliga anslag och anslagsposter redovisat totalt samt fördelat per månad
- prognoser för 2018 för samtliga anslag och anslagsposter samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget, redovisat totalt samt fördelat per månad
- beräkningar av samtliga anslagsnivåer och anslagsposter samt utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2018 – 2021
- prognoser för balanstalet för 2019 – 2021
- prognoser för inkomstindex för 2019 – 2021
- förklaring till och analys av utfall i samband med förändringar i prognoser,
- beskrivningar av eventuella förändringar av prognosmodeller,
- prognosen för ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit enligt 7 kap 4 § budgetlagen (2011:203) och hur skulden belastar anslag, respektive AP-fonderna och premiepensionssystemet samt
- användningen av den särskilda krediten enligt 7 kap 6 § budgetlagen (2011:203).

I denna rapport redovisas prognoser för åren 2017 – 2022 för anslag inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde inom utgiftsområdena 11 och 12 samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. I respektive avsnitt redovisas även en jämförelse med närmast föregående prognos. Vi har således valt att redovisa prognoser även för 2022. I föregående anslagsuppföljning gjorde vi prognoser till 2022 och Konjunkturinstitutet har också efterfrågat prognoser till 2022.

En sammanfattande tabell för 2017 och 2018 för anslagsuppföljningen inkluderande jämförelse med statens budget redovisas i bilaga 1. Utvecklingen av antal förmånstagare och av olika medelbelopp m.m. redovisas i bilaga 2. Månadsfördelade prognoser för 2018 redovisas i bilaga 3.

Prognoserna för inkomstindex och balanstal redovisas i ett eget avsnitt.

Redovisningen av ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit samt användningen av den särskilda krediten redovisas i avsnitt 11.2:1 Pensionsmyndigheten.

Prognosunderlag

Vi använder det mest aktuella dataunderlag som finns tillgängligt. Det innebär att statistik för december men det ekonomiska månadsutfallet till och med november 2017 har kunnat användas som underlag i prognosen.

Vid prognoserna tas hänsyn till föreslagna regeländringar i lagda propositioner med lagförslag. Däremot tas oftast inte hänsyn till av regeringen aviserade regeländringar för vilka lagförslag saknas eftersom detaljerat underlag för beräkningar inte finns.

Till beräkningarna har vi använt den befolkningsprognos från SCB som kom i april 2017.

Från Konjunkturinstitutet har hämtats in uppgifter med prognoser för löneutveckling och prisbasbelopp med mera. Dessa antaganden har legat till grund för eller fungerat som antaganden vid prognosberäkningarna. Den antagandebild som använts redovisas i bilaga 2.

Kontaktpersoner

Anslag	Kontaktperson
Prognoser för inkomstindex och balanstal	Stefan Granbom, Erik Granseth, Karl Birkholz
11.1:1 Garantipension till ålderspension	Stefan Granbom
11.1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	Markus Andersson
11.1:3 Bostadstillägg till pensionärer	Stefan Granbom
11.1:4 Äldreförsörjningsstöd	Stefan Granbom
11.2:1 Pensionsmyndigheten	Johan Söderberg
12.1:5 Barnpensioner och efterlevandestöd	Stefan Granbom
12.1:7 Pensionsrätt för barnår	Anders Carlsson
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	Markus Andersson

Samtliga kan nås på telefon 0771-771 771

Prognoser för inkomstindex och balanstal

Enligt regleringsbrevet för Pensionsmyndigheten ska prognoser lämnas för balanstalet och inkomstindex för 2019 – 2021. Vi gör även prognoser för 2022 i denna anslagsuppföljning.

Inkomstindex för ett år baserades fram till år 2016 på de senaste tre årens genomsnittliga realinkomstutveckling samt förändringen av konsumentprisindex mellan juni året innan och juni två år innan. Från år 2017 baseras inkomstindex på förändringen av genomsnittlig pensionsgrundande inkomst mellan två år. Pensionsgrundande inkomster (PGI) som överstiger 0,423 prisbasbelopp ingår för individer som är mellan 16-64 års ålder. Både inkomster över och under det så kallade avgiftstaket på 8,07 inkomstbasbelopp ingår i inkomstmättet.

Inkomstindex för åren 2019-2022 är beräknat utifrån Konjunkturinstitutets prognos för summa PGI. Pensionsmyndigheten har gjort en prognos för antal med PGI som baseras på Konjunkturinstitutets prognos för sysselsättning samt SCB:s befolkningsprognos. Pensionsmyndigheten har därefter färdigställt prognosen för inkomstindex för åren 2019-2022. Den antagandebild som använts till prognoserna finns i bilaga 2.

Inkomstindex för år 2018 är fastställt till 170,73 vilket är en ökning med 1,5 procent. Pensionsmyndighetens prognos för inkomstindex redovisas nedan.

Prognos PGI

	Utfall					Prognos				
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Summa PGI (miljarder kronor)	1444	1481	1531	1594	1666	1733	1813	1883	1953	2024
Procentuell utveckling	3,3	2,6	3,4	4,2	4,5	4,0	4,6	3,9	3,7	3,7
Antal med PGI (tusental)	5091	5112	5149	5214	5298	5383	5439	5482	5510	5529
Förändring (tusental)	+24	+21	+37	+66	+84	+85	+56	+43	+28	+19
Snittinkomst (tusental kronor)	284	290	297	306	314	322	333	343	354	366
Procentuell utveckling	2,8	2,1	2,6	2,8	2,9	2,4	3,5	3,1	3,2	3,3

Utvecklingen av antalet personer i åldern 16-24 som arbetar och som når över inkomsten på 0,423 prisbasbelopp per år har relativt stor betydelse för antalet med pensionsgrundande inkomst eftersom antalet med pensionsgrundande inkomst för dem som är äldre inte förändras så mycket år från år. De yngre har i regel låga inkomster.

Antalet med PGI beräknas öka under prognosperioden. Konjunkturinstitutet prognostiserar att sysselsättningen ökar och SCB prognostiserar att befolkningen ökar relativt kraftigt.

Summa PGI styrs främst av lönesummeutvecklingen men till viss del även av prisbasbeloppets utveckling eftersom prisbasbeloppet påverkar många socialförsäkringar m.m.

Jämfört med föregående anslagsuppföljning är prognosen för inkomstindex höjd för år 2019 men sänkt för åren 2020-2021. Prognosen för år 2022 är marginellt justerad. Prognosen för summa pensionsgrundande inkomst har höjts för åren 2017-2018 men har sänkts för år 2019.

Från och med år 2017 är inkomstindex beräknat enligt nya regler (SFS 2015:676). Inkomstindex för år 2018 beräknas dessutom på speciellt sätt. Utvecklingstakten mellan genomsnittsinkomsten för år 2017 och år 2015 tas gånger fastställt inkomstindex för 2016. Utfallet för år 2016 för genomsnittlig årsinkomst blev 314 455 kronor. Prognosen som gjordes till

inkomstindex för år 2018 i oktober var 315 215 kronor. Det är en prognosavvikelse mot utfall på 0,2 procent.

Prognos inkomstindex

	Fastställda inkomstindex				Prognos			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Förändring av inkomstindex	2,1	2,0	3,7	1,5	3,5	3,1	3,2	3,3
Inkomstindex, ny prognos	158,91	162,14	168,16	170,73	176,72	182,12	187,98	194,18
Inkomstindex, föregående prognos					176,34	182,55	188,32	194,19

Beräkningen av *balanstalet* baseras på samma antaganden som utgifts-prognoserna.

Balanstalet består av tre komponenter, avgiftstillgång, AP-fondernas fondkapital samt pensionsskuld.

Ett antagande har gjorts för utvecklingen av aktiekurserna i Sverige och övriga länder som AP-fonden har medel placerade i, främst USA och EU-länder. Det är nödvändigt att göra ett sådant antagande för att kunna beräkna AP-fondens ställning och därmed balanstalet. Vid beräkningen antas att aktier ger en överavkastning i förhållande till korta räntor på 3,5 procent, inklusive utdelningar. Efter avdrag för utdelningar innebär det att aktiekurserna under ett år beräknas att stiga med cirka en procent mer än vad som motsvarar korta räntor. Under ett innevarande år beaktas kursutvecklingen hittills under året medan den beskrivna schablonmetoden tillämpas för resten av året, med hänsyn till antalet månader som återstår av året. Avkastningsantagandet är behäftat med mycket stor osäkerhet och bör inte betraktas som en ”prognos”. Även två alternativa antaganden har gjorts för kursutvecklingen för att illustrera hur detta antagande påverkar balanstatsprognosen.

År 2017 antas att aktiekurserna (exklusive valutakursförändringar och utdelningar) ökade med ungefär 13 procent. Detta är ett genomsnitt för Sverige, USA och andra länder som AP-fonderna har medel placerade i. I huvudalternativet antas att aktiekurserna är oförändrade 2018, stiger med en procent 2019 och två procent 2020 och 2021. Detta alternativ har legat till grund för beräkningen av eventuella balansindex. De övriga två alternativen ska ses som en känslighetsanalys om hur balanstalet påverkas av antagandet om aktiekursernas utveckling. I det optimistiska alternativet har antagandet höjts med tio procentenheter för varje år jämfört med huvudalternativet och i det pessimistiska alternativet har det sänkts lika mycket.

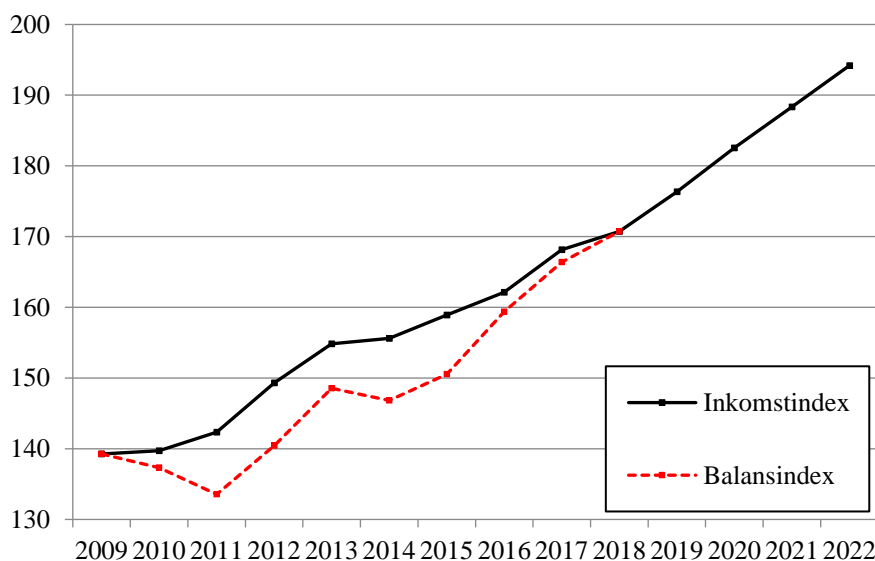
Den tabell som följer redovisar bland annat de antaganden som gjorts för kursutvecklingen 2018 – 2020. Något antagande om kursutvecklingen 2021 och 2022 behöver inte göras eftersom balanstalet för 2022 baseras på utfallet 2020. I tabellen visas också balanstalet för 2018 samt en prognos för balanstalen för 2019 – 2022. Från och med 2017 har det införts dämpade balanstal som i stället för balanstalen används vid beräkning av balansindex. Detta innebär att bara en tredjedel av balanstalets avvikelse från 1,0 påverkar balansindex. Det dämpade balanstalet redovisas endast i huvudalternativet.

Balanseringen stängs av 2018. Enligt beräkningen kommer det inte att bli någon balansering för något av de tre alternativen under åren 2018 – 2022.

	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiekursernas utveckling, %					
Huvudalternativ	0,0	+1,0	+2,0		
Optimistiskt alternativ	+10,0	+11,0	+12,0		
Pessimistiskt alternativ	-10,0	-9,0	-8,0		
Balanstal, utfall och prognos					
Huvudalternativ	1,0395	1,0353	1,0530	1,0385	1,0336
Optimistiskt alternativ	1,0395	1,0353	1,0624	1,0575	1,0626
Pessimistiskt alternativ	1,0395	1,0353	1,0435	1,0206	1,0080
Dämpat balanstal, prognos					
Huvudalternativ	1,0132	1,0118	1,0177	1,0128	1,0112

Diagrammet som följer visar utvecklingen och prognoser för inkomstindex och balansindex i huvudalternativet. Från och med 2018 kommer det endast att finnas inkomstindex och inte något balansindex enligt beräkningen.

Inkomstindex och balansindex 2009 – 2022

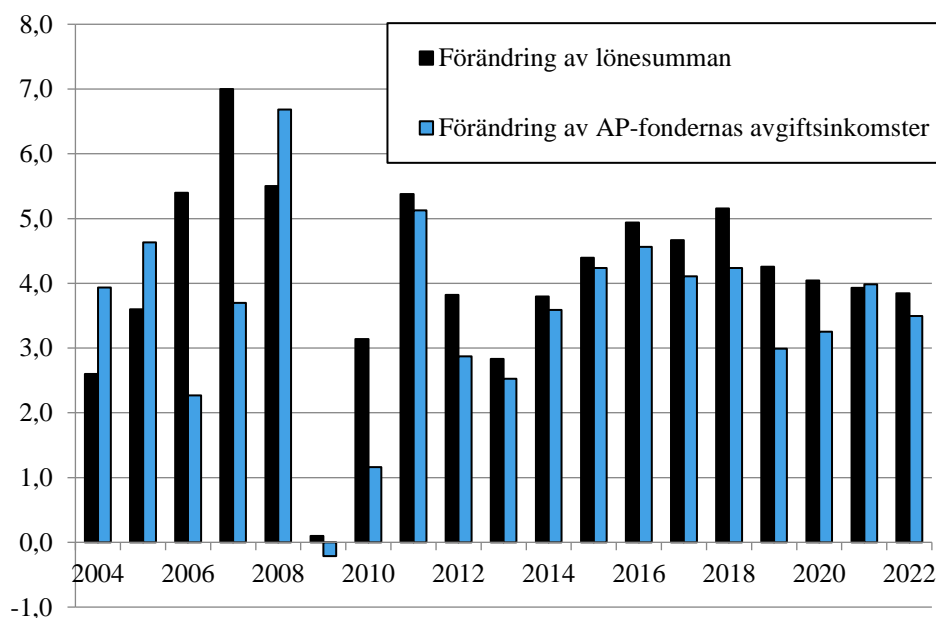
Prognosen för balanstalet har höjts något för år 2019-2022 jämfört med föregående prognos. Det främsta skälet bakom höjningen är att AP-

fondernas fondkapital har ökat. Detta beror på aktiekursernas positiva utveckling under 2017. Dessutom har en preliminär beräkning av intjänandeåldern för 2016 varit lägre än det tidigare prognostiserade värdet vilket leder till högre avgiftstillgång. Intjänandeåldern är ett mått på snittåldern för när en pensionsavgift tjänas in och används tillsammans med utbetalningsåldern för att beräkna omsättningstiden.

Tillgångarna består till största delen av avgiftstillgången vars utveckling styrs av AP-fondernas avgiftsinkomster och omsättningstiden. AP-fondernas avgiftsinkomster består av en arbetsgivaravgift och egenavgift samt en allmän pensionsavgift och en statlig ålderspensionsavgift.

Arbetsgivaravgiften och den allmänna pensionsavgiften påverkas av lönesummans utveckling. Egenavgiften kan ha en annan utvecklingstakt men den avgiften utgör bara några procent av AP-fondernas avgiftsinkomster. Den statliga ålderspensionsavgiften utgör för närvarande knappt tio procent av AP-fondernas avgiftsinkomster. Den påverkas till exempel av utvecklingen inom sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna. Den statliga ålderspensionsavgiften har ofta haft en låg men ojämn utvecklingstakt. AP-fondernas avgiftsinkomster påverkas också av hur avgifterna fördelas mellan AP-fonderna, premiepensionssystemet och statsbudgeten. AP-fondernas avgiftsinkomster har ökat i långsammare takt än lönesumman för de flesta åren. Det beräknas också gälla för prognosåren. En jämförelse mellan lönesummans utveckling och AP-fondernas avgiftsinkomster redovisas i diagrammet som följer.

Förändring av lönesumman respektive AP-fondernas avgiftsinkomster jämfört med året innan, procent

Tabellen som följer visar de komponenter som ingår i balanstalet och en jämförelse med föregående prognos. Beloppen anges i miljoner kronor.

		Avgifts- tillgång	AP- fonderna	Summa tillgångar		Pensions- skuld	Balanstal
2018	<i>Utfall</i>	7 736 553	1 321 490	9 058 043		8 713 972	1,0395
2019	<i>Ny prognos</i>	8 004 432	1 407 989	9 412 422		9 091 327	1,0353
	<i>Föregående prognos</i>	7 985 703	1 378 900	9 364 602		9 092 078	1,0300
2020	<i>Ny prognos</i>	8 286 782	1 405 901	9 692 683		9 205 030	1,0530
	<i>Föregående prognos</i>	8 246 817	1 370 955	9 617 771		9 204 808	1,0449
2021	<i>Ny prognos</i>	8 476 155	1 402 973	9 879 128		9 512 826	1,0385
	<i>Föregående prognos</i>	8 491 506	1 368 546	9 860 052		9 493 356	1,0386
2022	<i>Ny prognos</i>	8 711 258	1 410 913	10 122 171		9 792 831	1,0336
	<i>Föregående prognos</i>	8 722 448	1 375 678	10 098 126		9 814 041	1,0289

Följsamhetsindexering m.m.

Alla inkomstpensioner samt tilläggs pensioner efter 65 års ålder är följsamhetsindexerade. Detta innebär att pensionerna räknas om vid varje årsskifte med förändringen av inkomstindex efter ett avdrag på 1,6 procentenheter. Om balanseringen är aktiverad används ett så kallat balansindex i stället för inkomstindex.

År 2017 räknades tilläggs pensioner över 65 år samt inkomstpensioner upp med 2,8 procent. 2018 blev de uppräknade med 1,0 procent och 2019 blir de uppräknade med 1,9 procent. Även för åren 2020 – 2022 beräknas de bli uppräknade nominellt. Genom att räkna bort effekten av förändringen av prisbasbeloppet kan ”real” förändring av inkomstpensionerna beräknas. Inkomstpensionerna beräknas minska reallt för åren 2019 – 2022.

Tabellen nedan visar effekten av följsamhetsindexeringen enligt huvudalternativet ovan. Förändringen för inkomstpension gäller också tilläggs pension över 65 år.

	2018	2019	2020	2021	2022
Förändring av inkomstindex, %	+1,5	+3,5	+3,1	+3,2	+3,3
Balanseringseffekt	+1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av balansindex, %	+2,6	+3,5	+3,1	+3,2	+3,3
Nominell förändring av inkomstpensionerna, %	+1,0	+1,9	+1,4	+1,6	+1,7
”Real” förändring av inkomstpensionerna, %	-0,6	-0,1	-0,7	-1,3	-1,0

Balansindex är lägre än inkomstindex på grund av de negativa balanseringarna 2010, 2011 och 2014. Balanseringseffekten blev positiv åren 2012, 2013, 2015, 2016 och 2017. Den blir också positiv 2018.

Indexeringen kommer att återställas 2018. Det kommer inte att finnas något balansindex detta år. Även för åren 2019 – 2022 beräknas att balanstalet och därmed också det dämpade balanstalet blir större än 1,0 vilket innebär att det inte blir någon balansering dessa år enligt beräkningen.

Sänkningen av den inkomstgrundade pensionen 2010 – 2011 och 2014 höjde garantipensionen för dem som hade både inkomstgrundad pension och garantipension. När inkomstpensionen sänks tillkommer det även en del nya ”garantipensionärer” som hamnar under brytpunkten för garantipension. De får dock låga belopp i garantipension. Balanseringen hade därför en höjande effekt på utgifterna för garantipension och även bostadstillägg. Vissa änkepensioner påverkas också av balanseringen.

Prisbasbeloppet beräknas öka under perioden 2019 – 2022. Höjda prisbasbelopp har en höjande effekt på utgiftsnivån för garantipension till ålderspension, garantipensioner till efterlevandepension, äldre-försörjningsstöd, efterlevandestöd samt tilläggspension före 65 års ålder. Inkomstindex beräknas också öka. Det påverkar inkomstgrundade efterlevandepensioner inklusive barnpensioner. Höjningen av inkomstindex höjer också pensionsrätten för barnår.

Tabellen nedan visar de fyra viktigaste indexen inom pensionssystemet för åren 2016 – 2022. De tre förstnämnda är prognostiserade av Pensionsmyndigheten medan prisbasbeloppet är prognostiserat av Konjunkturinstitutet. Indexen redovisas också i bilaga 2. Åren 2018 – 2022 kommer det inte att finnas något balansindex enligt beräkningen.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inkomstindex	162,14	168,16	170,73	176,72	182,12	187,98	194,18
Balansindex	159,37	166,39					
Inkomstbasbeloppet	59 300	61 500	62 500	64 600	66 600	68 800	71 000
Prisbasbeloppet	44 300	44 800	45 500	46 400	47 400	48 800	50 100

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

1:1 Garantipension till ålderspension

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2017	2018	2019	2020	2021	2022
13 339 133	13 045 900	12 986 500	13 058 100	13 449 800	13 918 400

Analys

Antalet ålderspensioner beräknas öka under åren 2017–2022 eftersom det är fler som tillkommer än som avlider. Nya ålderspensionärer har inkomstgrundad pension i betydligt större utsträckning än äldre ålderspensionärer. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får garantipension. Antalet garantipensionärer påverkas även av relationen mellan följsamhetsindexeringen och prisindexeringen. De år följsamhetsindexeringen är högre än prisindexeringen minskar antalet garantipensionärer av detta skäl och vice versa.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för garantipension, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal. Prisbasbeloppet beräknas öka under åren 2017-2022. Det har en höjande effekt på utgiftsnivån.

Det är 665 000 ålderspensionärer som har garantipension vid mitten av år 2017. År 2016 var det 699 000 ålderspensionärer med garantipension. Minskningen av antalet mellan 2016 och 2017 beror bland annat på att inkomstpensionen räknades upp med 2,8 procent år 2017 medan prisbasbeloppet ökade med 1,1 procent. Många personer blir av med garantipension när inkomstpensionen ökar. Antalet ålderspensionärer med garantipension beräknas att minska ytterligare något till 654 000 år 2018. För år 2022 beräknas antalet garantipensioner bli 672 000.

Genomsnittligt garantipensionsbelopp beräknas sjunka till 2019 för att därefter öka något. Minskningen beror på att nytillkommande pensionärer har lägre garantipension i genomsnitt än vad de som avlider har. Ökningen under slutet av prognosperioden beror främst på att prisbasbeloppet beräknas öka mer jämfört med tidigare år.

Det har kommit en dom från EU-domstolen vilket innebär att garantipensionen ska tillämpas annorlunda för personer som har bott och tjänat in försäkringsperioder i flera EU/EES-länder. Garantipensionen kommer med den nya tillämpningen att endast beviljas till personer bosatta i Sverige och i beräkningen kommer hänsyn att tas till all bosättningsstid inom EU/EES, inte bara den svenska försäkringstiden. Garantipensionen kommer samtidigt att minskas med faktiskt beviljade utländska pensioner från andra EU/EES-länder vilket inte görs idag. Garantipensionen kan i olika fall bli

både högre och lägre. Det är oklart hur den ändrade tillämpningen kommer att slå på utgiften. Det är ännu inte klart från vilken tidpunkt som Pensionsmyndigheten kommer använda den nya tolkningen. Någon hänsyn till den ändrade tolkningen har inte tagit i prognosen.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2017.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Föregående prognosbelopp	13 336 700	13 092 300	13 035 900	13 032 500	13 408 200	13 890 800
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomiska antaganden			-31 000	+15 000	-5 000	-60 000
Volym- och strukturförändringar	+2 433	-46 400	-18 400	+10 600	+46 600	+87 600
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	13 339 133	13 045 900	12 986 500	13 058 100	13 449 800	13 918 400
Differens i 1000-tal kronor	+2 433	-46 400	-49 400	+25 600	+41 600	+27 600
Differens i procent	+0,0	-0,4	-0,4	+0,2	+0,3	+0,2

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för garantipension påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt även av inkomstindex/balansindex (ju lägre inkomstindex/balansindex desto högre garantipensioner).

Prognosen för prisbasbeloppet är sänkt för åren 2021-2022 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för dessa år.

Prognosen för inkomstindex är höjd för år 2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt för år 2019 gällande utgiftsprognosen för garantipension. För åren 2020-2021 är prognosen för inkomstindex sänkt. Det har haft en höjande effekt för utgiftsprognosen för garantipension.

Volym- och strukturförändringar

För åren 2018-2022 beräknas medelantalet förmånstagare bli något lägre jämfört med föregående anslagsuppföljning bortsett från effekten av ändrade prognoser för inkomstindex och prisbasbeloppet. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen.

Medelbeloppen bland yngre pensionärer beräknas bli högre. Det höjer utgiftsprognosen på sikt. För år 2017 har de retroaktiva utgifterna justerats marginellt.

1:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2017	2018	2019	2020	2021	2022
11 498 684	10 857 300	10 370 900	9 834 800	9 311 100	8 792 400

Från anslaget finansieras änkepension, allmän omställningspension, förlängd omställningspension och särskild efterlevandepension samt garantipensioner till dessa förmåner. Änkepension svarar för drygt 90 procent av utgifterna.

Analys

Änkepensionssystemet är under avveckling. Antalet änkepensioner minskade med ungefär 11 700 mellan december 2016 och december 2017. För åren 2018 – 2022 beräknas antalet änkepensioner minska med mellan 11 300 och 11 500 per år. Antalet änkepensioner var knappt 257 000 i genomsnitt under 2017 och prognostiseras vara knappt 200 000 år 2022.

Antalet garantipensioner till änkepension beräknas minska från 4 700 i genomsnitt under 2017 till 1 600 år 2022.

Antalet allmänna omställningspensioner blev knappt 3 430 i genomsnitt under 2017 vilket är en minskning jämfört med föregående år. Antalet varierar mellan månader och år men det finns en långsiktig nedåtgående trend till följd av att dödsriskerna för åldrarna 20 till 64 sjunker. Det beräknas att antalet kommer att vara drygt 3 100 i genomsnitt år 2022.

Antalet förlängda omställningspensioner var ungefär 2 780 i genomsnitt under 2017 vilket var över vad som tidigare hade prognostiserades för året. Antalet har varit högre än förväntat under närmast föregående år men prognostiseras att minska på längre sikt. Antalet prognostiseras till knappt 2 670 år 2022. Antalet garantipensioner till förlängd omställningspension år 2017 var i likhet med 2016 i genomsnitt 2 110. Detta antal förväntas sjunka till i genomsnitt drygt 1 900 år 2022 i enlighet med den nedåtgående trenden under det senaste decenniet.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2017.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Föregående prognosbelopp	11 491 300	10 859 700	10 361 700	9 876 600	9 354 500	8 829 900
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomiska antaganden			+21 500	-22 800	-16 200	-300
Volym- och strukturförändringar	+7 384	-2 400	-12 300	-19 000	-27 200	-37 200
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	11 498 684	10 857 300	10 370 900	9 834 800	9 311 100	8 792 400
Differens i 1000-tal kronor	+7 384	-2 400	+9 200	-41 800	-43 400	-37 500
Differens i procent	+0,1	0,0	+0,1	-0,4	-0,5	-0,4

Ändrade makroekonomiska antaganden

De inkomstgrundade efterlevandepensionerna påverkas av inkomstindex. Garantipensionerna påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt också av inkomstindex (ju högre inkomstindex desto lägre garantipensioner). Inkomstindex har störst inverkan på utgiftsprognosen.

Prognosen för inkomstindexet har höjts för 2019 och sänkts för åren 2020-2022 jämfört med prognosen i oktober 2017. Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för 2021 och 2022.

Volym- och strukturförändringar

Det preliminära utfallet för 2017 skiljer sig främst för att de genomsnittliga utbetalningarna för änkepension var högre än förväntat. Antal och medelbelopp inom änkepension beräknas för kommande år minska något mer jämfört med vad som antogs i föregående anslagsuppföljning. Utgiftsprognosen har därför sänkts för åren 2018-2022.

1:3 Bostadstillägg till pensionärer

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2017	2018	2019	2020	2021	2022
8 264 822	9 030 400	9 014 900	9 109 600	9 204 600	9 296 600

Analys

Under prognosperioden beräknas antalet ålderspensionärer som erhåller bostadstillägg (BTP) öka svagt. Antalet ålderspensionärer prognostiseras öka vilket har en höjande effekt på antalet förmånstagare. En motverkande effekt till det är att många BTP-tagare är äldre ålderspensionärer och att nytillkomna ålderspensionärer har en högre medelpension.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för bostadstillägg, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal.

Boendekostnadernas förändringar har stor betydelse för bostadstilläggets utveckling. Konjunkturinstitutet prognostiserar att boendekostnadsindex för bostads- och hyresrätter ökar år 2017 med 0,8 procent och år 2018 med 1,3 procent. Vi antar att detta index ökar med 2 procent per år för åren därefter.

Benägenheten att ansöka om bostadstillägg påverkar utgiften. Det är osäkert hur stort mörkertalet är, det vill säga hur många som är berättigade till bostadstillägg men som inte har det. Förändras benägenheten att ansöka om bostadstillägg kan utgifterna för bostadstillägg påverkas.

Bostadstillägget höjs genom lagförslag för år 2018. Ersättningsnivån höjs från 95 till 96 procent av den del av boendekostnaden som understiger 5 000 kronor per månad. Om boendekostnaden överstiger 5 000 kronor beaktas 70 procent av den överskjutande delen upp till en boendekostnad om 5 600 kronor. För år 2018 beräknas utgiftsökningen till ca 747 miljoner kronor på grund av lagförslaget.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2017.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Föregående prognosbelopp	8 260 800	9 092 200	9 205 400	9 306 600	9 459 000	9 618 600
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomiska antaganden	+329	-41 300	-121 800	-80 100	-88 400	-106 000
Volym- och strukturförändringar	+3 693	-20 500	-68 700	-116 900	-166 000	-216 000
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	8 264 822	9 030 400	9 014 900	9 109 600	9 204 600	9 296 600
Differens i 1000-tal kronor	+4 022	-61 800	-190 500	-197 000	-254 400	-322 000
Differens i procent	+0,0	-0,7	-2,1	-2,1	-2,7	-3,3

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för bostadstillägg påverkas av inkomstindex/balansindex, prisbasbeloppet och boendekostnadsutvecklingen.

Prognosen för inkomstindex har höjts för år 2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Prognosen för den inkomst som tas upp vid beräkningen av BTP har av det skälet höjts för år 2019. Detta har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för bostadstillägg för år 2019. För åren 2020-2021 är prognosen för inkomstindex sänkt jämfört med prognosen föregående anslagsuppföljning. Det har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för dessa år.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är sänkt för åren 2018-2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för åren 2018-2022. För år 2017 är prognosen för boendekostnadsindex marginellt justerad.

Volym- och strukturförändringar

Antalet förmånstagare för bostadstillägg beräknas bli lägre för åren 2018-2022. Det sänker utgiftsprognosen för åren 2018-2022. Antalet förmånstagare beräknas öka i en något långsammare takt. Antalet förmånstagare har blivit något lägre under 2017 jämfört med vad som tidigare har prognostiserats.

De retroaktiva utgifterna beräknas bli något högre jämfört med vad som prognostiserades i föregående anslagsuppföljning.

1:4 Äldreförsörjningsstöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2017	2018	2019	2020	2021	2022
1 009 687	1 073 300	1 136 300	1 206 100	1 278 200	1 353 600

Analys

Förmånen är avsedd för personer 65 år och äldre som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra pensionsförmåner.

Medelantalet personer med äldreförsörjningsstöd (ÄFS) var 22 800 år 2017. Antalet personer med ÄFS beräknas öka under kommande år eftersom en större andel av dem som är födda 1938 eller senare är berättigade till ÄFS jämfört med dem som är födda 1937 eller tidigare. För den sistnämnda gruppen kan hel garantipension ersätta ÄFS efter 10 års bosättningsstid. En del av den utgift som för födda 1937 eller tidigare bokförs under anslaget garantipension bokförs därför för födda 1938 eller senare under anslaget äldreförsörjningsstöd. Denna olikhet mellan födelseårgångarna påverkar antalsutvecklingen för ÄFS under prognosperioden.

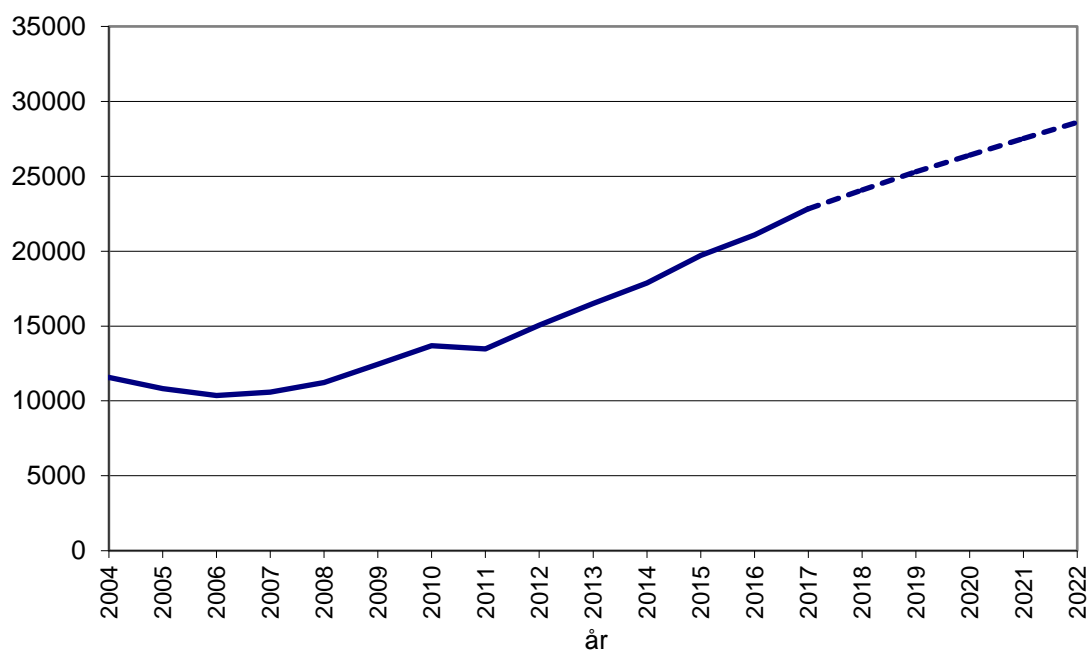
Antalet förmånstagare påverkas av minskad eller ökad invandring. Invandringen (asylskäl) har ökat för tidigare år men har under det senaste året minskat något. Ungefär två procent är över 60 år av dem som invandrar av asylskäl och som får uppehållstillstånd.

Benägenheten att ansöka om äldreförsörjningsstöd påverkar utgiften. Det är osäkert hur stort mörkertalet är, det vill säga hur många som är berättigade till äldreförsörjningsstöd men som inte har det. Förändras benägenheten att ansöka om äldreförsörjningsstöd kan utgifterna för äldreförsörjningsstöd påverkas.

Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd höjs från år 2018 enligt lagförslag. Nettoeffekten för äldreförsörjningsstöd beräknas bli ungefär oförändrad. Höjningen av bostadstillägget har en sänkande effekt på äldreförsörjningsstöd medan höjningen av äldreförsörjningsstöd har en motsatt effekt.

Till år 2022 beräknas antalet förmånstagare öka till 28 600 personer.

Antal personer med äldreförsörjningsstöd, utfall och prognos

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2017.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Föregående prognosbelopp	1 007 700	1 089 700	1 178 200	1 269 100	1 362 600	1 459 500
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomiska antaganden	+100	-3 100	-8 100	-8 600	-10 100	-10 700
Volym- och strukturförändringar	+1 887	-13 300	-33 800	-54 400	-74 300	-95 200
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	1 009 687	1 073 300	1 136 300	1 206 100	1 278 200	1 353 600
Differens i 1000-tal kronor	+1 987	-16 400	-41 900	-63 000	-84 400	-105 900
Differens i procent	+0,2	-1,5	-3,6	-5,0	-6,2	-7,3

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2021-2022 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Eftersom skälig levnadsnivå är knuten till prisbasbeloppet har denna förändring haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för dessa år.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är sänkt för åren 2018-2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för åren 2018-2022. För år 2017 är prognosen för boendekostnadsindex marginellt justerad.

Volym- och strukturförändringar

Antalet förmånstagare beräknas bli lägre för åren 2018-2022 jämfört med vad som prognostiserades i föregående anslagsuppföljning.

Utgiftsprognosen har därför justerats ned. Antalet förmånstagare beräknas öka i en något långsammare takt. Prognosen för medelbeloppet har även justerats ned jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. För år 2017 har de retroaktiva utgifterna justerats upp jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning.

2:1 Pensionsmyndigheten

Tabell 2:1.1 - Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2017*	2018	2019	2020	2021	2022
549 000	558 386	514 774	509 324	518 871	527 903

*Prognos, utfall ej klart

Analys

Eftersom utfallet för föregående år inte är klart i samband med prognostillfället används för 2017 preliminära uppgifter från vårt pågående bokslutsarbete. Prognosen för de administrationskostnader som belastar anslaget 2017 är där oförändrad jämfört med den prognos som lämnades i oktober.

År 2018 inkluderar prognosen medel som avsatts för informationsverksamhet och konsumentstärkande insatser, för hanteringen av förändringar inom bostadstillägg till pensionärer samt för utökningen av antalet servicekontor, vilket finns beskrivet i budgetpropositionen (BP18). Från år 2019 och framåt har vi i våra prognoser bortsett från medel avseende servicekontorsverksamhet, då denna verksamhet inklusive avsatt finansiering i BP18 då övergår till Statens servicecenter. Från 2019 bortfaller dessutom tillfälliga medel för hanteringen av förändringar inom bostadstillägg till pensionärer.

Anslagsöversikt

Pensionsmyndighetens kreditanvändning har fortsatt att öka under 2017 men stannat inom vår kreditnivå vilken 2017 uppgått till 6 procent, ca 32 miljoner kronor. Våra beräkningar visar att kreditanvändningen kommer att öka något även under 2018 för att därefter vända nedåt vilket kommer möjliggöra en reglering av nyttjad kredit under 2019-2020. Detta förutsätter dock en anslagskredit i storleksordningen 6 procent även under 2018. Vi avser återkomma i Budgetunderlaget med förslag på fortsatt hantering av anslagsbelastningen.

Tabell 2:1.2 - Anslagsöversikt 2018*. Beloppen anges i 1000-tal kronor

Ingående överföringsbelopp	Anslag 2018	Tilldelade medel	Prognos för hela året	Årets över-/underskridande	Awikelse från tilldelade medel	Högsta anslagskredit	Tillgängliga medel	Överskridande av anslagskredit
-28 348	555 769	527 421	558 386	-2 617	-30 965	16 673	544 094	-14 292

*Preliminära uppgifter då utfallet 2017 inte är klart

Av vårt anslag på 555,8 miljoner kronor får vi enligt regleringsbrevet använda 3,2 av dessa endast efter särskilt regeringsbeslut. Anledningen är att servicekontorsverksamheten i enlighet med vår finansieringsmodell bara delvis, till ca 60 procent, finansieras via anslag. För 2018 innebär detta att av i BP18 avsatta 8 miljoner kronor för utökningen av antalet servicekontor, allt i form av anslag, låses 3,2 miljoner kronor av anslagsmedlen. För att vi ska ha totala medel för utökningen av antalet servicekontor uppgående till avsedda 8 miljoner kronor har regeringen samtidigt höjt avgiftsuttagen ur AP-fonderna och premiepensionssystemet motsvarande. En konsekvens av

detta är dock att vi kan komma att nyttja anslagskrediten i tabell 2:1.2 ovan med ytterligare 3,2 miljoner kronor.

Då prognosen för behovet av anslagsmedel fortsätter att ligga på en hög nivå jämfört med tilldelningen av förvaltningsanslag under 2018, riskerar anslagskrediten således att överskridas, även vid en utökning av krediten till 2017 års nivå på 6 procent, om inte ytterligare medel tillförs eller anslagsfinansierad verksamhet nedprioriteras.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2017.

Tabell 2:1.3 - Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2017	2018	2019	2020	2021
Föregående prognosbelopp	549 000	553 000	569 872	590 255	598 865
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden					
Volym- och strukturförändringar					
Ny regel					
Övrigt	0	5 386	-55 098	-80 931	-79 994
Ny prognos	549 000	558 386	514 774	509 324	518 871
Differens i 1000-tal kronor	0	5 386	-55 098	-80 931	-79 994
Differens i procent	0,0	1,0	-9,7	-13,7	-13,4

Prognoshöjningen 2018 följer av regeringen satsningar i BP18. De kraftiga prognossänkningar som följer efterkommande år beror på tillfälliga satsningar under 2018, att servicekontorsverksamheten övergår till Statens servicecenter samt planerade effekthemtagningar inom pensionsadministration och it-drift.

De totala administrationskostnaderna

I de följande tabellerna redogörs för Pensionsmyndighetens prognos för de totala administrationskostnaderna samt fördelningen mellan de olika finansieringskällorna först i löpande priser (tabell 2:1.4), därefter i 2018-års priser (tabell 2:1.5).

2021 beräknas de totala administrationskostnaderna till 1 452 miljoner kronor med prisuppräknning inkluderad. Detta är en sänkning med närmare 100 miljoner kronor jämfört med föregående prognos. Detta kommer i huvudsak av att servicekontorsverksamheten övergår till annan huvudman

från 2019 samt den tillfälliga satsningen på Uttagsplan i början av prognosperioden. Dessutom planeras för vissa effekthemtagningar från utvecklingsinsatser.

Totala kostnader – löpande priser

Tabell 2:1.4 - Totala administrationskostnader Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Total administrationskostnad	1 398 000	1 490 000	1 405 964	1 425 528	1 452 249	1 477 528
Varav Anslagsmedel	549 000	558 386	514 774	509 324	518 871	527 903
AP-fonderna	442 000	461 553	434 263	446 757	455 131	463 053
Premiepensionsfonderna	407 000	470 061	456 927	469 447	478 247	486 572

Analys

Vid framräkningen av kostnaderna för åren 2019-2022 tas hänsyn bland annat till makroekonomiska förutsättningar som erhålls från Konjunkturinstitutet. För administrationskostnaderna har Konjunkturinstitutets beräknade KPI beaktats samtidigt som vi gör en egen bedömning av löneutvecklingen på Pensionsmyndigheten. Eftersom Pensionsmyndighetens totala kostnader utgörs till knappt 50 procent av personalkostnader har bedömda löneökningar använts motsvarande denna andel och resterande andel av framräkningen har utgjorts av KPI från Konjunkturinstitutets beräkningar. Vår framräkningsmodell innehåller även en effektiviseringsfaktor.

För fördelningen av kostnader mellan de tre finansieringskällorna används Pensionsmyndighetens modell för kostnadsfördelning. Utifrån analys av verksamhetsplaner och prognoser för de kommande åren beräknas procentsatser för att skatta fördelningen från och med 2018 och framåt. Denna kostnadsfördelning och hur den utvecklas över tid återspeglas i beräkningarna i utgiftsprognoserna.

Trenden vad gäller kostnadsfördelningen har sedan myndighetsstarten varit att AP-fondernas andel av finansieringen minskar på bekostnad av premiepensionssystemet. En anledning till detta är att avskrivningarna hos Försäkringskassan av de it-stöd som togs fram i samband med pensionsreformen, som till övervägande del finansieras via AP-fonderna, sjunkit kraftigt år för år samtidigt som våra övriga it-stöd, inklusive driften av dessa, belastat samtliga finansieringskällor med en mer jämn fördelning. Av de förkalkyler som gjorts i samband med framtagande av långsiktiga utgiftsprognoser samt budgetunderlag kan vi dock se att denna trend vad gäller kostnadsfördelningen avstannat eftersom de äldre it-stöden hos Försäkringskassan blivit i stort sett slutavskrivna under 2015.

Premiepensionssystemet växer konstant i omfattning vad gäller antal sparare, förvaltad kapital, antal pensionärer och belopp som betalas ut. Dessutom har det senaste årets särskilda händelser på fondtorget genererat en ihållande förskjutning av verksamheten mot premiepensionssystemet. För inkomst- och tilläggspension (AP-fonderna) är volymerna relativt oförändrade medan garantipensionen (anslag) visar på minskade volymer framöver. Samtliga dessa förutsättningar bedöms påverka kostnadsfördelningen framöver. Planerade förändringar av inriktningen och

satsningarna för verksamheten de närmaste åren kan också de komma att påverka proportionerna mellan våra finansieringskällor.

Totala kostnader – 2018-års priser

I 2018-års priser beräknas administrationskostnaderna, efter en tillfällig ökning under 2018, åter hamna på en nivå i storleksordningen med den som varit sedan myndighetsstarten.

Tabell 2:1.5 - Totala administrationskostnader Beloppen i 2018-års priser, 1000-tal kronor

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Total administrationskostnad	1 398 000	1 490 000	1 383 000	1 375 000	1 375 000	1 375 000
Varav Anslagsmedel	549 000	558 386	506 366	491 271	491 271	491 271
AP-fonderna	442 000	461 553	427 170	430 921	430 921	430 921
Premiepensionsfonderna	407 000	470 061	449 464	452 808	452 808	452 808

Räntekontokredit (enligt 7 kap 4 § budgetlagen)

Pensionsmyndighetens räntekontokredit används som kreditutrymme för administrationskostnader avseende samtliga finansieringskällor, det vill säga anslaget, AP-fonderna och premiepensionssystemet. Kreditbehov avseende administrationskostnaderna har vi sedan myndighetsstarten skattat till 10 procent av den totala kostnaden, vilket vi alltid tagit höjd för i framställan om kreditbehov. Avseende finansieringskällorna anslaget och AP-fonderna har krediten bara använts marginell.

Konstruktionen av avgiftsuttaget ur premiepensionssystemet, med årligt avgiftsuttag i maj månad, medför att krediten på räntekontot används till premiepensionens administrationskostnader under årets första månader fram till avgiftsuttaget. Under andra halvåret inverkar avgiftsuttaget i maj positivt på saldot på räntekontot. (Krediten används även för Skatteverkets och Kronofogdens administrationskostnader avseende premiepension.)

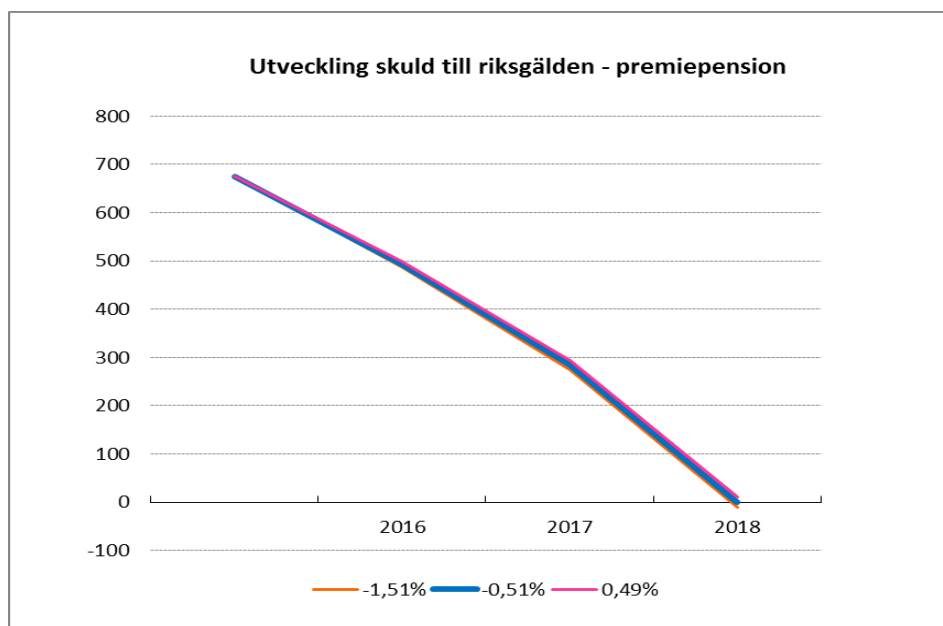
Utöver användningen av krediten till premiepensionens administrationskostnad fram till avgiftsuttaget, belastas krediten med skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet. Skulden har minskats årligen, i och med att en del av avgiftsuttaget används till detta, och ska vara helt återbetald 2018.

Nedan redovisas den ackumulerade skulden till Riksgälden avseende räntekontokredit vid utgången av respektive år till den del den avser uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

Tabell 2:1.6 - Skuldprognos - uppbyggnaden av premiepensionssystemet. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

År	2016	2017	2018
Belopp tkr	491 515	300 091	0

Följande diagram visar en prognos över skuldens utveckling fram till år 2018 då den ska vara helt återbetald.

De tre kurvorna i diagrammet illustrerar ackumulerad skuld vid olika antaganden om räntans storlek för de lån som finns hos Riksgälden. Nuvarande genomsnittlig ränta är -0,51 %.

Analys

Skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet ska amorteras på ett rättvist sätt mellan generationerna och vara återbetald 2018. Som underlag för detta finns en modell där beräknade avgifter matchar administrationskostnader och amorteringar och som medför att amorteringarna successivt ökar fram till slutamorteringen 2018. Diagrammet ovan visar att skulden är återbetald 2018 med angivna förutsättningar. Storleken på de årliga amorteringarna är beroende av värdet på pensionsspararnas tillgångar men har också en direkt koppling till administrationskostnaderna det aktuella året.

De kostnader till följd av hanteringen av händelserna på fondtorget som tillkom utöver den ordinarie verksamheten 2016 och 2017 belastar premiepensionens administrationskostnader mer än ursprungliga prognoser och amorteringsplaner. Förutom att de då trängt undan annan planerad verksamhet, har de haft inverkan på modellen för avgiftsuttag och återbetalning av skulden för uppbyggnaden av systemet. Detta eftersom att det avgiftsuttag som görs används till både administrations- och amorteringskostnader. År 2018 görs därför tillfälligt ett något förhöjt avgiftsuttag för att hantera slutamorteringen.

Särskild kredit (enligt 7 kap 6 § budgetlagen)

För att klara likviditetsbehovet i fondhandeln behövs en särskild kredit. Krediten uppgick vid myndighetsstarten 2010 till 9 000 miljoner kronor. Från 2014 sänktes krediten till 8 000 miljoner kronor. Användningsområdet för denna kredit har under senare år utvidgats från att tidigare enbart avse

den dagliga fondhandeln till att nu även omfatta den årliga placeringen av pensionsrätter.

Analys

Behovet av den särskilda krediten är beroende av antalet fondbyten, pensionsspararnas behållning och i vilka fonder som handel sker. 2017 har krediten hittills som mest använts 2017-05-11, då med 2 244 miljoner kronor. Under 2016 uppgick användningen av krediten som mest till 1 422 miljoner kronor under en dag (2016-02-11). Användningen av kreditramen ökade successivt fram till 2011 då krediten en enskild dag nyttjades med 7 225 miljoner kronor strax före möjligheten för förvaltningsbolag att göra automatiska massfondbyten stoppades.

Historiskt har det visat sig att då osäkerhet råder på finansmarknaden, till exempel vid kraftig börsnedgång, ökar fondbytena och därmed belastningen av krediten oavsett om förvaltningsbolag är inblandade eller inte. På lång sikt växer premiepensionssystemet och det är en successiv ökning av det totala förvaltade kapitalet som kan bli föremål för fondbyten. Därför kan det antas att användningen av den särskilda krediten kommer att öka med tiden.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

1:5 Barnpension och efterlevandestöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2017	2018	2019	2020	2021	2022
927 876	972 700	1 016 700	1 046 200	1 060 800	1 086 800

Analys

För år 2017 blev utgifterna preliminärt 706 miljoner kronor för barnpension och 222 miljoner kronor för efterlevandestöd.

Antalet barnpensioner har tidigare minskat under en dryg tioårsperiod men i december 2016 var antalet fler än i december året innan. För åren efter 2016 beräknas att antalet kommer att öka. Antalet barnpensioner är vanligast för barn över 12 år. Antalet personer i de äldre ålderna beräknas öka enligt SCB:s befolkningsprognos.

Antalet efterlevandestöd minskade något under åren 2011 – 2013 men under åren 2014 – 2016 ökade antalet, från 8 100 i december 2013 till 11 700 i december 2016. Antalet efterlevandestöd påverkas av antalet barn som söker asyl. De barn som invandrar till Sverige och vars ena eller båda föräldrar har avlidit kan ha rätt att få efterlevandestöd. Migrationsverkets statistik visar att antalet asylärenden för ensamkommande barn ökade

kraftigt 2014 och 2015. År 2016 blev dock antalet lägre än till exempel 2013.

Antalet inkomna ärenden för efterlevandestöd har under 2017 varit färre än vad vi tidigare har antagit. Det kan bero på att det tar längre tid än vad vi tidigare har antagit från det ett asylärende avgörs hos Migrationsverket tills det, i de fall det är aktuellt, blir ett ärende för efterlevandestöd hos Pensionsmyndigheten. Det kan också bero på att den andel asylärenden för flyktingbarn som resulterar i ett ärende för efterlevandestöd har minskat. Även antalet avgjorda ärenden för efterlevandestöd har år 2017 varit oväntat få jämfört med vad som tidigare har antagits.

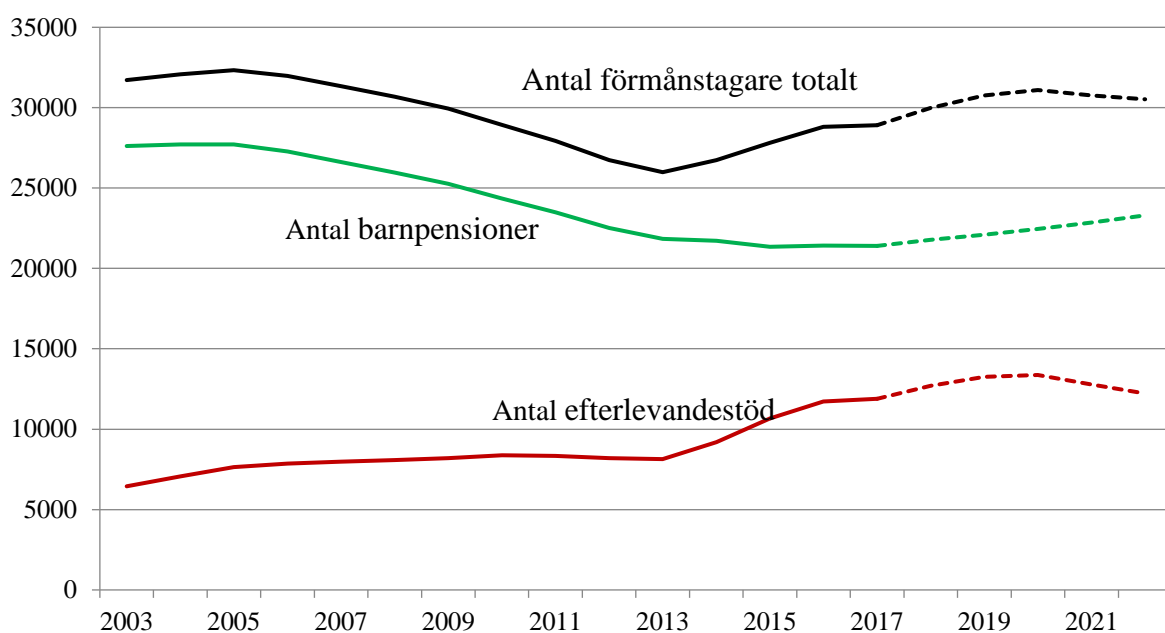
Andelen bifall bland avgjorda ärenden för efterlevandestöd ökade kraftigt 2014 på grund av ändrad tillämpning. Andelen ökade ytterligare 2015 men minskade 2016. Förändringen av denna andel har haft stor betydelse för utvecklingen av antalet efterlevandestöd men vi bedömer att den inte kommer att förändras så kraftigt för kommande år.

Numer ska tidsbegränsade uppehållstillstånd normalt beviljas för flyktingar och alternativt skyddsbehövande i stället för permanenta uppehållstillstånd. Det kan medföra att det bli vanligare att ett efterlevandestöd blir indraget om det tidsbegränsade uppehållstillståndet inte förlängs. Det är dock mycket osäkert hur stor effekt på antalet efterlevandestöd som detta kommer att få.

Det beräknas att antalet efterlevandestöd kommer att fortsätta att öka till och med 2020 för att därefter minska sakta eftersom antalet som upphör år 2021 och 2022 beräknas bli fler än antalet som tillkommer. Prognosen för antalet efterlevandestöd bör dock betraktas som mycket osäker.

Det diagram som följer visar utvecklingen av antalet med de två förmånerna i december respektive år samt det totala antalet förmånstagare med barnpension och/eller efterlevandestöd.

Antal förmånstagare med barnpension eller efterlevandestöd, utfall och prognos

Medelbeloppet för barnpension påverkas av inkomstindex. Inkomstindex har räknats upp med 3,7 procent 2017 vilket innebär att en inkomstgrundad barnpension räknades upp med ungefär 2,1 procent. Medelbeloppet blev 32 200 kronor år 2017 och beräknas bli 35 100 kronor år 2022.

Medelbeloppet för efterlevandestöd, som främst påverkas av prisbasbeloppet, blev 15 600 år 2017 och beräknas bli 17 800 år 2022. Ett skäl till den relativt kraftiga ökningen är att andelen efterlevandestöd som inte är samordnade med barnpension beräknas öka de närmaste åren. En större andel av efterlevandestöden beräknas således vara oreducerade. Detta medför att medelbeloppet för efterlevandestöd ökar.

I departementspromemorian 2017:11 föreslås ändrade regler om retroaktivitet avseende efterlevandestöd. Förslaget har inte beaktats vid beräkningen eftersom det inte finns någon proposition ännu.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2017.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Föregående prognosbelopp	923 200	979 200	1 021 300	1 053 000	1 061 200	1 079 100
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomiska antaganden			+1 600	-1 800	-2 000	-500
Volym- och strukturförändringar	+4 676	-6 500	-6 200	-5 000	+1 600	+7 200
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	927 876	972 700	1 016 700	1 046 200	1 060 800	1 086 800
Differens i 1000-tal kronor	+4 676	-6 500	-4 600	-6 800	-400	+7 700
Differens i procent	+0,5	-0,7	-0,5	-0,6	-0,0	+0,7

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen för inkomstindex har höjts för år 2019 men sänkts för år 2020-2021. Prognosen för prisbasbeloppet har höjts för åren 2021-2022 men är oförändrat övriga år.

Volym- och strukturförändringar

För barnpension har antalsprognosen sänkts något. Prognosen för antal med efterlevandestöd har också sänkts något. Medelbeloppet beräknas på sikt bli något högre vilket höjer prognosen för år 2021-2022. För år 2017 har de retroaktiva utgifterna höjts något.

1:7 Pensionsrätt för barnår

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Anslag (= tillgängliga medel=anslagsbelastning)	7 467 700 ¹	7 366 900 ¹	7 684 200	7 977 400	8 408 000	8 824 400
Preliminär avgift	7 185 250	7 386 105				
Reglering, avser förhållanden tre år tidigare	282 450	-19 205	3 300	-61 500	-23 500	0
Prognostiserad avgift för respektive år	7 126 000	7 363 500	7 680 900	8 038 900	8 431 500	8 824 400

¹ Fastställd av riksdag eller regering

Anslaget omfattar statliga ålderspensionsavgifter för barnår rätt till personer med barn under 5 år (adoptivbarn utgör ett undantag och pensionsrätten för dem beräknas från det datum när föräldern/föräldrarna får omvårdnaden vilket kan leda till att barnets ålder förskjuts till 10-års åldern).

Den statliga ålderspensionsavgiften består av två delar: preliminär avgift som baseras på den beräknade pensionsrätten för barnår och ett regleringsbelopp som täcker avvikelserna mellan det preliminära belopp som tagits ut och faktisk avgift. Regleringen äger rum tre år efter det att det preliminära beloppet tas ut.

Analys

För försäkrad förälder till små barn i åldern 0-4 år och/eller med adoptivbarn som inte uppnått 11-årsåldern, fastställs det pensionsgrundande beloppet som det förmånligaste av följande tre beräkningsalternativ:

1. En utfyllnad till den enskildes pensionsunderlag året före barnets födelse/året då adoptivbarnet är i adoptivföräldrars vård.
2. En utfyllnad till 75 procent av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten för alla försäkrade under 65 år.
3. Ett fast belopp på ett inkomstbasbelopp.

Prognosen påverkas dels av antalsutvecklingen av barn huvudsakligen i åldern 0-4 år, dels av utvecklingen av medelbelopp som beräknas i de olika beräkningsalternativen. Medelbeloppen påverkas i sin tur av timlöneutvecklingen, inkomstbasbeloppets utveckling och utvecklingen av den pensionsgrundande inkomsten.

Anslagsbeloppet år 2017 är 7 468 miljoner kronor inklusive ett regleringsbelopp på 282 miljoner kronor. För år 2018 är anslagsbelastningen 7 367 miljoner kronor inklusive ett regleringsbelopp på -19 miljoner kronor. År 2019 beräknas anslaget uppgå till 7 684 miljoner kronor inklusive ett regleringsbelopp om 3 miljoner kronor. Utvecklingen av anslagsposten, exklusive regleringsbelopp, för åren 2018-2022 följer utvecklingen av timlönen och inkomstbasbeloppet samt antalet barn i åldern 0-4 år.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2017.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2018	2019	2020	2021	2022
Föregående prognosbelopp	7 366 900	7 679 700	7 986 600	8 402 900	8 809 800
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	4 500	-10 100	-600	11 200
Volym- och strukturförändringar	0	0	1 900	3 700	3 400
Ny regel					
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare	0	0	-1 000	2 000	0
Differens mot förslag i budgetpropositionen	0	0	0	0	
Ny prognos	7 366 900	7 684 200	7 977 400	8 408 000	8 824 400
Differens i 1000-tal kronor	0	4 500	-9 200	5 100	14 600
Differens i procent	0,0	0,1	-0,1	0,1	0,2

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen är höjd för år 2019 och 2022 på grund av höjd prognos för inkomstbasbelopp och timlöneökning. Prognosen är sänkt för år 2020 och 2021 på grund av sänkt prognos för inkomstbasbeloppet.

Volym- och strukturförändringar

I prognosen har SCB:s befolkningsprognos från april 2017 använts vilket är samma prognos som användes vid föregående anslagsuppföljning. En skillnad i andelar av de tre olika beräkningssätten följer av en sänkt prognos för arbetslösheten år 2019-2022.

Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare

År 2020 minskas regleringsbeloppet med cirka 1 miljoner kronor i jämförelse med föregående prognos. Det beror på ändrat antagande avseende 2017. För år 2021 beräknas regleringsbeloppet bli cirka 2 miljoner kronor högre jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Detta beror på ändrat antagande 2018.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Pensioner från AP-fonderna	295 994 200	304 790 000	315 873 000	325 717 000	336 623 000	348 083 000
Övriga utgifter från AP-fonderna	3 058 900	3 014 000	3 036 000	3 112 000	3 178 000	3 270 000
Summa under utgiftstaket	299 053 100	307 804 000	318 909 000	328 829 000	339 801 000	351 353 000
Premiepensioner	9 078 400	10 112 000	11 643 000	13 345 000	15 318 000	17 605 000
Summa ålderspensionssystemet	308 133 700	317 916 000	330 552 000	342 174 000	355 119 000	368 958 000

De utgifter som redovisas i detta avsnitt omfattar den inkomstgrundade ålderspensionen, dvs. förmånerna tilläggspension, inkomstpension och premiepension. Dessa förmåner finansieras via AP-fonderna och premiepensionssystemet. Även AP-fondernas administrationskostnader, förvaltningsavgifter och kostnadsersättningar till Pensionsmyndigheten och Skatteverket m.fl. ingår i de utgifter som redovisas. Dessutom ingår överföringar av pensionsrätter till de europeiska gemenskaperna enligt lag (2002:125).

Utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna ingår inte i statens - budget. AP-fondernas utbetalningar och administrationskostnader m.m. redovisas ändå under statens utgiftstak. Premiepensionerna redovisas däremot inte under utgiftstaket.

Observera att prognosen inte har tagit hänsyn till Pensionsgruppens överenskommelse om bland annat höjd pensionsålder.

Analys

Utgifterna för de inkomstgrundade pensionsförmånerna ökade med 15 miljarder kronor år 2017. År 2018 och 2019 beräknas dessa utgifter öka med 10 respektive ca 12,5 miljarder kronor och under perioden 2020 – 2022 beräknas utgifterna öka med 13 miljarder kronor per år i genomsnitt. Variationerna förklaras i huvudsak av indexeringen av pensionerna, se avsnittet Prognoser för inkomstindex och balanstal.

Frånsett de variationer som orsakas av indexeringen ökar utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna. Utgiftsökningen beror främst på ett ökat antal ålderspensionärer och att en allt större andel av pensionärerna har inkomstgrundad ålderspension.

Antalet med inkomstgrundad ålderspension kan beräknas som summan av antalet tilläggspensioner för födda 1937 eller tidigare och antalet inkomstpensioner. Då bortses från dem som endast har premiepension. De har inte pension som sin primära inkomstkälla utan tar ut premiepension för att få tillgång till rabatter, t.ex. på kommunala färdmedel. I december 2017 var antalet med inkomstgrundad pension enligt denna definition 2 126 000. Det beräknas att detta antal har vuxit till 2 301 000 i december 2022.

Antalet tilläggspensioner var 2 065 000 i december 2017 och beräknas vara 1 787 000 i december 2022. De som fyller 61 år från och med 2015 har inte rätt till någon tilläggspension. Från och med 2019 kommer antalet tilläggspensioner att minska relativt kraftigt eftersom det då inte tillkommer några 65-åringar med tilläggspension. De 65-åringar som går i pension 2019 får enbart inkomstgrundad pension från det nya pensionssystemet, inkomstpension och premiepension.

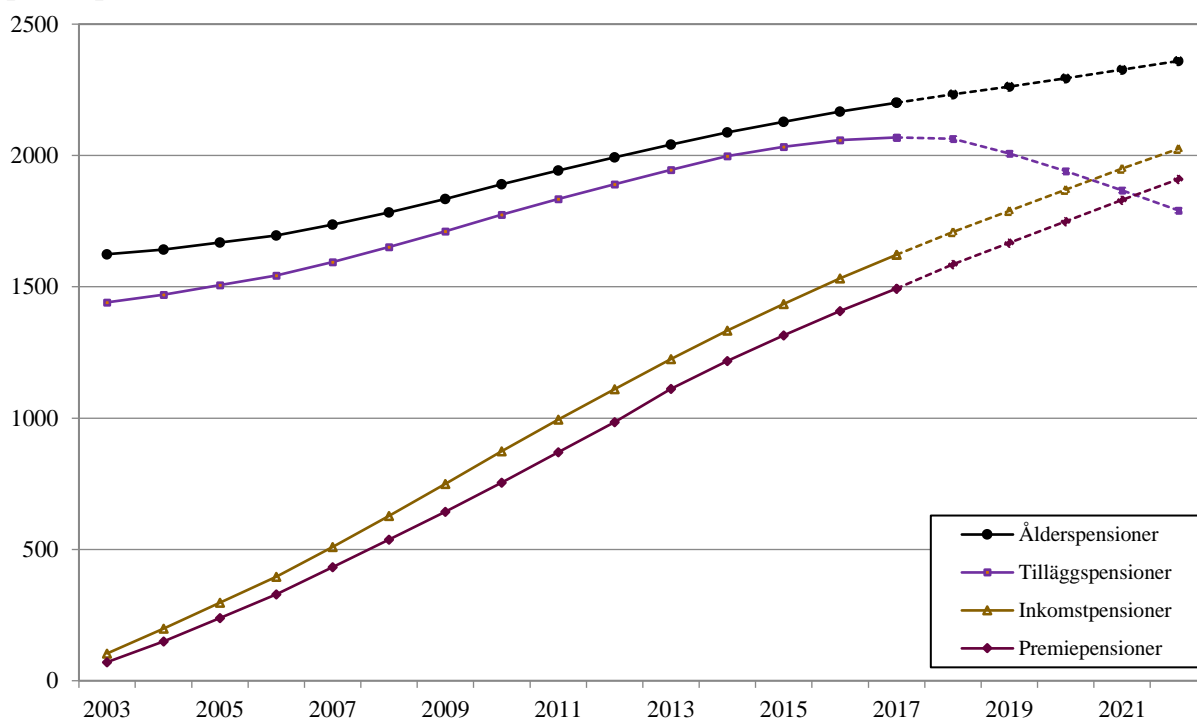
Antalet inkomstpensioner var 1 620 000 i december 2017 och beräknas vara 2 024 000 i december 2022. Orsaken till den kraftiga ökningen är att allt fler födelseårgångar får rätt till denna förmån.

Antalet premiepensioner är färre än antalet inkomstpensioner trots att ungefär 6 000 personer endast har premiepension. De flesta av dem som endast har premiepension är yngre än 65 år. Ungefär 124 000 pensionärer som är 65 år eller äldre har inkomstpension men ingen premiepension. En del av dem som har inkomstpension men ingen premiepension har inte heller rätt till premiepension eftersom premiepensionsrätter inte kunde tjänas in före 1995. En förklaring till att fler tar ut inkomstpension jämfört med premiepensionen kan vara att ”räntan” på inkomstpensionskontot anses vara låg. Premiépensionens fondavgifter är även rabatterade till skillnad från om individen sparar privat. Det kan också finnas personer som har rätt till premiepension men som av misstag inte har sökt. Antalet premiepensioner, exklusive premiepensioner till efterlevande, var 1 493 000 i december 2017 och beräknas vara 1 910 000 i december 2022.

Diagrammet nedan visar hur antalet ålderspensioner (inklusive personer med endast garantipension) har utvecklats sedan 2003 och hur antalet

beräknas fortsätta att öka. Dessutom redovisas utvecklingen för de olika inkomstgrundade ålderspensionerna.

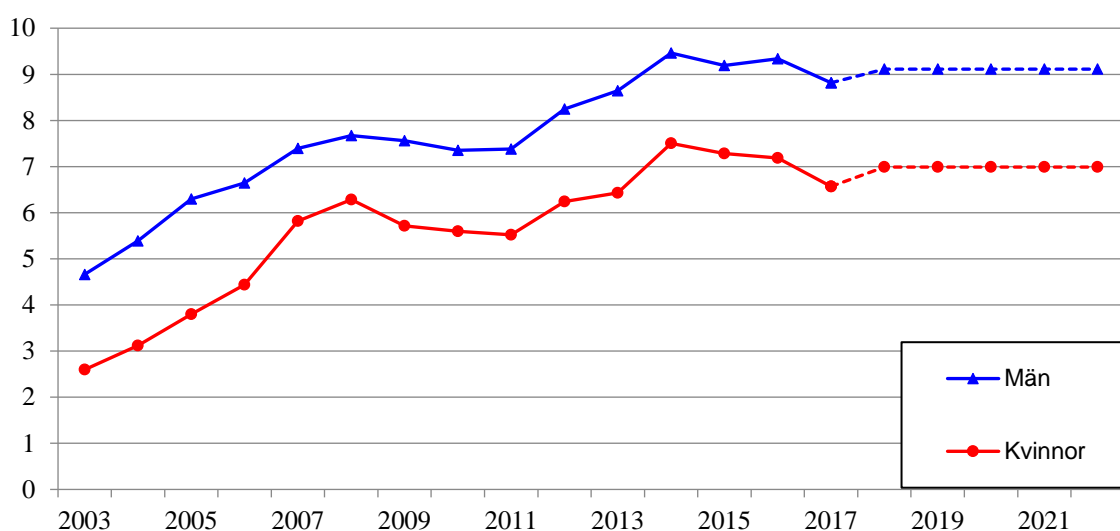
Antal ålderspensioner samt antal tilläggspensioner, inkomstpensioner och premiepensioner i december, 1 000-tal

Mellan 2002 och 2008 ökade antalet kraftigt med tidigt uttag av ålderspension. År 2009 skedde dock en uppbromsning av ökningstakten. Antalet och andelen 61-åringar med inkomstpension blev lägre 2009 jämfört med 2008. Mellan 2009 och 2011 sjönk denna andel ytterligare något. Antalet inkomstpensioner under 65 år ökade ändå dessa år eftersom antalet 63- och 64-åringar med inkomstpension ökade relativt kraftigt. Under åren 2012 – 2014 ökade andelen 61-åringar med tidigt uttag igen men år 2015 minskade den något. Även år 2016 minskade andelen något för kvinnor medan den ökade något för män. Under 2017 sjönk uttaget av ålderspension relativt markant både bland män och bland kvinnor.

För 2018 antas att andelen återgår till en nivå som ungefärligt motsvarar föregående års medelvärde. För åren därefter antas att andelen är oförändrad. Dessa antaganden har stor inverkan på prognosen över det totala antalet med tidigt uttag men är ganska osäkra. Följande diagram visar utvecklingen för andelen 61-åringar med inkomstpension.

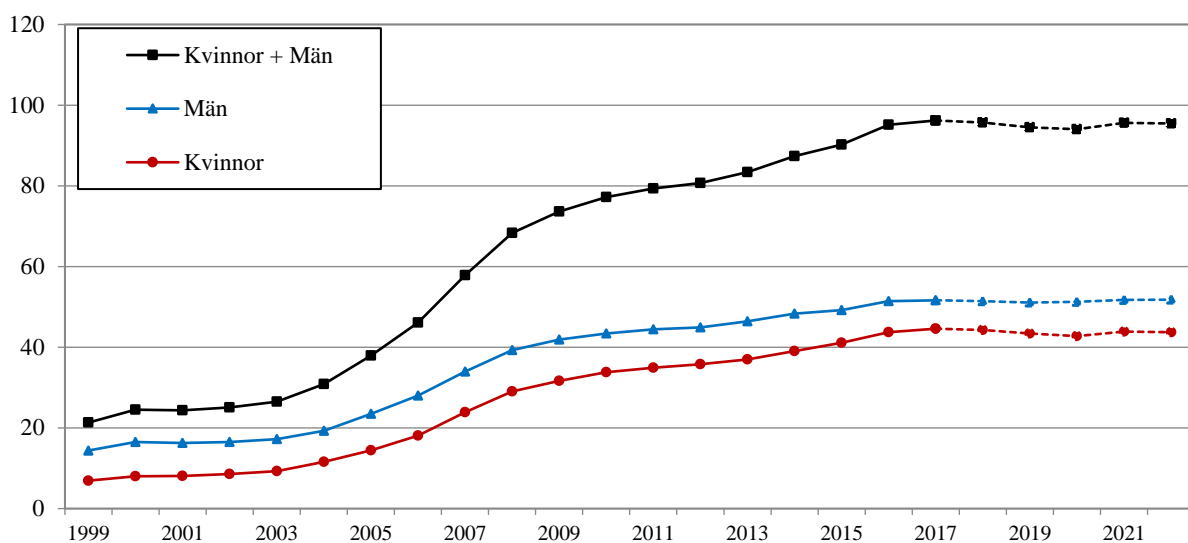
Andel 61-åringar med inkomstpension, procent (bas: antal 61-åringar i befolkningen)

Det kan finnas flera skäl till att en person väljer att ta ut sin ålderspension före 65 års ålder. Eftersom det finns många olika orsaker att ta ut sin ålderspension tidigt är det svårt att bedöma utvecklingen på längre sikt. Pensioneringsbeteendet kan till exempel påverkas av konjunkturförändringar, eventuell balansering av inkomstpensionerna och regeländringar inom till exempel skattelagstiftningen, sjukförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen. En konjunkturedgång kan påverka pensioneringsbeteendet på olika sätt. Fler arbetslösa kan medföra att fler väljer tidigt uttag av ålderspension. Å andra sidan kan den ökade osäkerheten medföra att färre väljer att sluta förvärvsarbete ”i förtid” och att färre väljer att ta ut sin ålderspension för att placera pensionsbeloppet i kapitalförsäkringar eller på annat sätt.

Det diagram som följer visar antal inkomstpensioner (före 2004 tilläggspensioner) i åldern 61-64 år sedan 1999 samt en prognos till 2022.

Antal personer i december med inkomstpension (före 2004 tilläggs pension) i åldern 61 – 64 år, 1 000-tal

Antalet personer som valt att senarelägga pensionsuttaget till efter 65 år ökade kraftigt under större delen av 00-talet men ökade sedan i långsammare takt under några år. Under åren 2012 – 2017 har antalen ökat lite kraftigare igen. Den andel som har inkomstpension vid 65 års ålder har minskat i stort sett varje år mellan 2011 och 2017. För 2017 sjönk andelen relativt kraftigt. Prognosen antar att andelen under 2018 kommer att ligga strax under 2017 års siffror för att därefter sjunka enligt den långsiktiga trenden.

Det är färre personer som gör sent uttag än tidigt uttag av ålderspension. De flesta som väljer sent uttag skjuter bara upp pensionsuttaget något eller några år medan antalet nybeviljade ålderspensioner med tidigt uttag är relativt jämnt fördelat mellan 61 och 64 år. Därför har tidigt uttag större effekt på utgifterna än sent uttag.

Medelbeloppet för inkomstpension beräknas öka kraftigt vilket bland annat beror på tjugondelsinfasningen av förmånen och av indexering.

Medelbeloppet för premiepension ökar över tid till följd av att nya ålderspensionärer har kunnat arbeta in premiepensionsrätt under fler år än tidigare födelseårgångar. Beloppet påverkas även mycket av börs- och ränteutvecklingen samt av ändringar av förskottsrentan för premiepension.

Medelbeloppet för inkomstpension beräknas öka med mellan 5 och 6 procent per år 2018 – 2022. Medelbeloppet för premiepension, exklusive premiepension till efterlevande, förväntas öka med drygt 4 procent till 2018 enligt preliminära bedömningar. Denna historiskt låga siffra förklaras av sänkningen av förskottsrentan för pensionärer som valt fondförsäkring. Befintliga pensionärer som valt fondförsäkring får sin premiepension sänkt med i snitt 3,8 procent och nya pensionärer kommer att börja på en lägre nivå än de tidigare skulle ha gjort. Under åren 2019-2022 förväntas medelbeloppet öka med ca 9 procent i genomsnitt.

Medelbeloppet för tilläggspension beräknas minska eftersom denna förmån är under avveckling och att de yngre pensionärerna med tilläggspension har lägre medelbelopp beroende på tjugondelsinfasingen. Efter 2018 kommer inga pensionärer som är 65 år att få tilläggspension.

År 2018 beräknas drygt 53 procent av utbetalningarna utgöras av tilläggspension, drygt 43 procent av inkomstpension och drygt 3 procent av premiepension. År 2022 beräknas tilläggspensionens andel ha minskat till drygt 39 procent. Inkomstpension beräknas då utgöra knappt 56 procent av utbetalningarna och premiepension knappt 5 procent.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2017.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Föregående prognosbelopp	308 153 000	319 481 000	331 752 000	345 189 000	358 386 000	372 185 000
Varav utgifter under utgiftstaket	299 068 000	308 164 000	318 628 000	330 002 000	340 767 000	351 714 000
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	+1 000	+680 000	-772 000	-608 000	-16 000
Volym- och strukturförändringar	-14 800	-360 000	-381 000	-380 000	-338 000	-325 000
Ny regel						
Förändring av överföringar till EG	+200	0	0	0	0	0
Förändring av administrationskostnader	-300	-1 000	-18 000	-21 000	-20 000	-20 000
Ny prognos utgifter under utgiftstaket	299 053 100	307 804 000	318 909 000	328 829 000	339 801 000	351 353 000
Förändrad prognos för premiepensioner	-4 400	-1 205 000	-1 481 000	-1 842 000	-2 301 000	-2 866 000
Ny prognos	308 133 700	317 916 000	330 552 000	342 174 000	355 119 000	368 958 000
Differens i 1000-tal kronor	-19 300	-1 565 000	-1 200 000	-3 015 000	-3 267 000	-3 227 000
Differens i procent	0,0	-0,5	-0,4	-0,9	-0,9	-0,9

Ändrade makroekonomiska antaganden

Den främsta makroekonomiska påverkan på utgifterna utgörs av förändringar i inkomstindex vilket påverkar inkomstpensionen och tilläggspensionen. Jämfört med prognosen i oktober har inkomstindex höjts för 2019 och sänkts för åren 2020-2022.

Volym- och strukturförändringar

Medelantalet pensionärer för 2017 blev längre än förväntat. Ovanligt låg andel av alla 65-åringar hade tagit ut pension vid årets slut. Detta har påverkat utfallet för året. Medelbeloppet för inkomstpensionen var även lägre än prognostiserat vilket har påverkat utvecklingen.

Den nya prognosen pekar på knappt 4 000 färre pensionärer år 2022 jämfört med föregående prognos.

Ny prognos över utvecklingen av delningstal för inkomstpensionen medför något höjda delningstal för åren 2019-2022 vilket medför lägre förväntade belopp för nya pensionärer.

Förändring för överföringar till EG

Prognosen för överföringar till EG:s tjänstepensionssystem är oförändrad.

Förändring för administrationskostnader

Prognosen för AP-fondernas kostnadsersättningar till Pensionsmyndigheten har sänkts för 2019-2022.

Förändrad prognos för premiepensioner

En preliminär bedömning av effekten av den sänkta förskottsräntan för fondförsäkring har gjorts. Prognosen för premiepensioner har sänkts till följd av den sänkta räntan på premiepensionen för pensionärer som valt fondförsäkring. Befintliga pensionärer som har valt fondförsäkring får sin premiepension sänkt med i snitt 3,8 procent. Den sänkta förskottsräntan medför även att framtida nya pensionärer kommer att börja med lägre medelbelopp än de hade gjort annars. Detta har kraftigt sänkt de prognostiserade utbetalningarna för premiepension.

www.pensionsmyndigheten.se